

Vad tycker jordbrukare på Åland om gipsbehandling?

Alandica kultur och kongress | 14 mars 2025

Virpi Lehtoranta och Sari Väisänen /Finlands miljöcentral

interreg-baltic.eu/project/C040 GYPREG

Vilka jordbrukare svarade?

Enkäten skickades framgångsrikt till totalt 301 jordbrukare på Åland

- Via personal e-post (tre gånger)
- Totalt 56 svar mottogs, vilket ger en svarsfrekvens på 19%,
- Vilket vi är nöjda med
- Medelålder: 52 år
- Andelen män: 89%
- Andelen med yrkesexamen: 60%
- Genomsnittlig åkerareal: 84 hektar (median: 47 ha)

Var är din gård huvudsakligen belägen? Antal svar: 56

Geta/Saltvik/Sund –
34%

Finström – **14%**

Eckerö/Hammarland
/Mariehamn –
11%

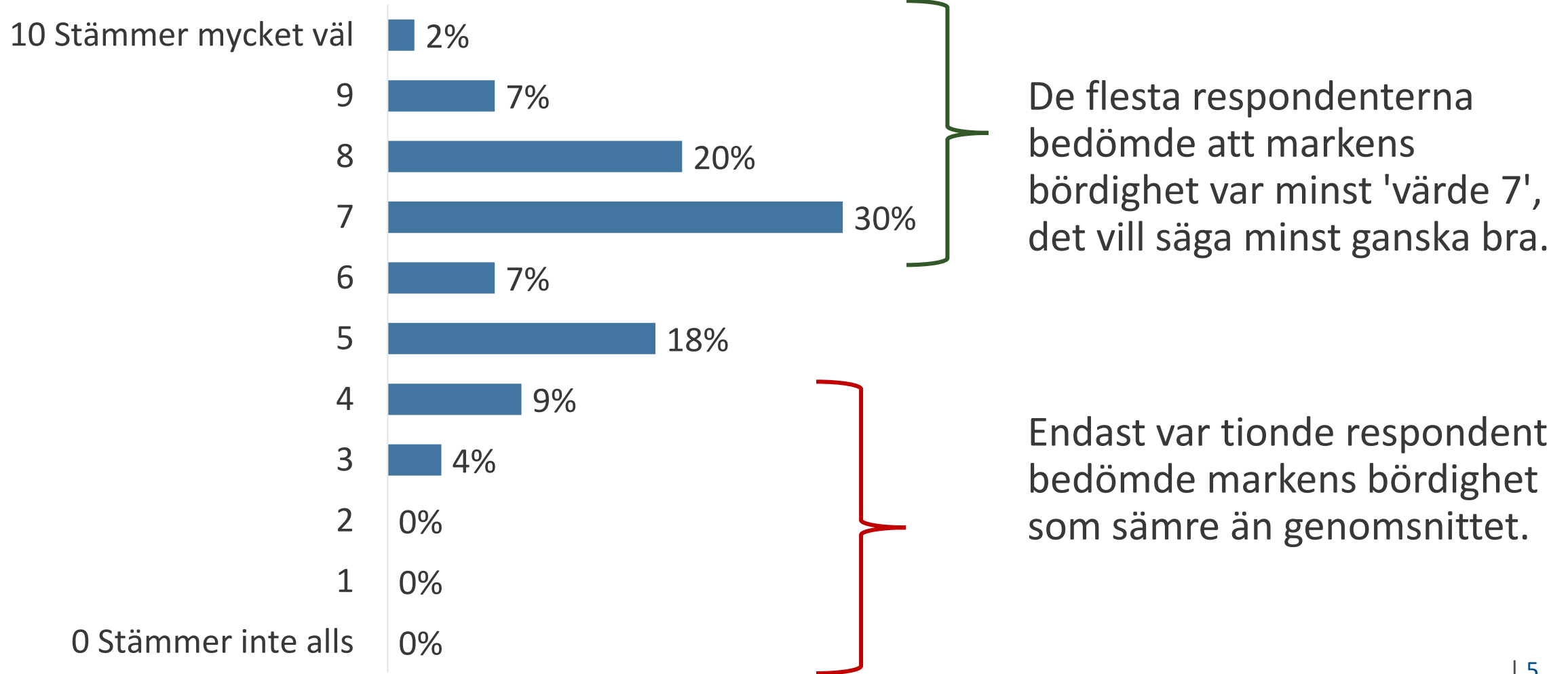
Brändö/Föglö/
Kumlinge/Kökar/
Sottunga/Vårdö –
16%

Jomala/Lemland/Lumparland
– **25%**

Karta över de åländska kommunerna. Bild: Google, Yle, Sebastian Dahlström

Allmänt sett, hur väl stämmer: "Min marks bördighet är god" med dina åkrar?

Antal svar: 54

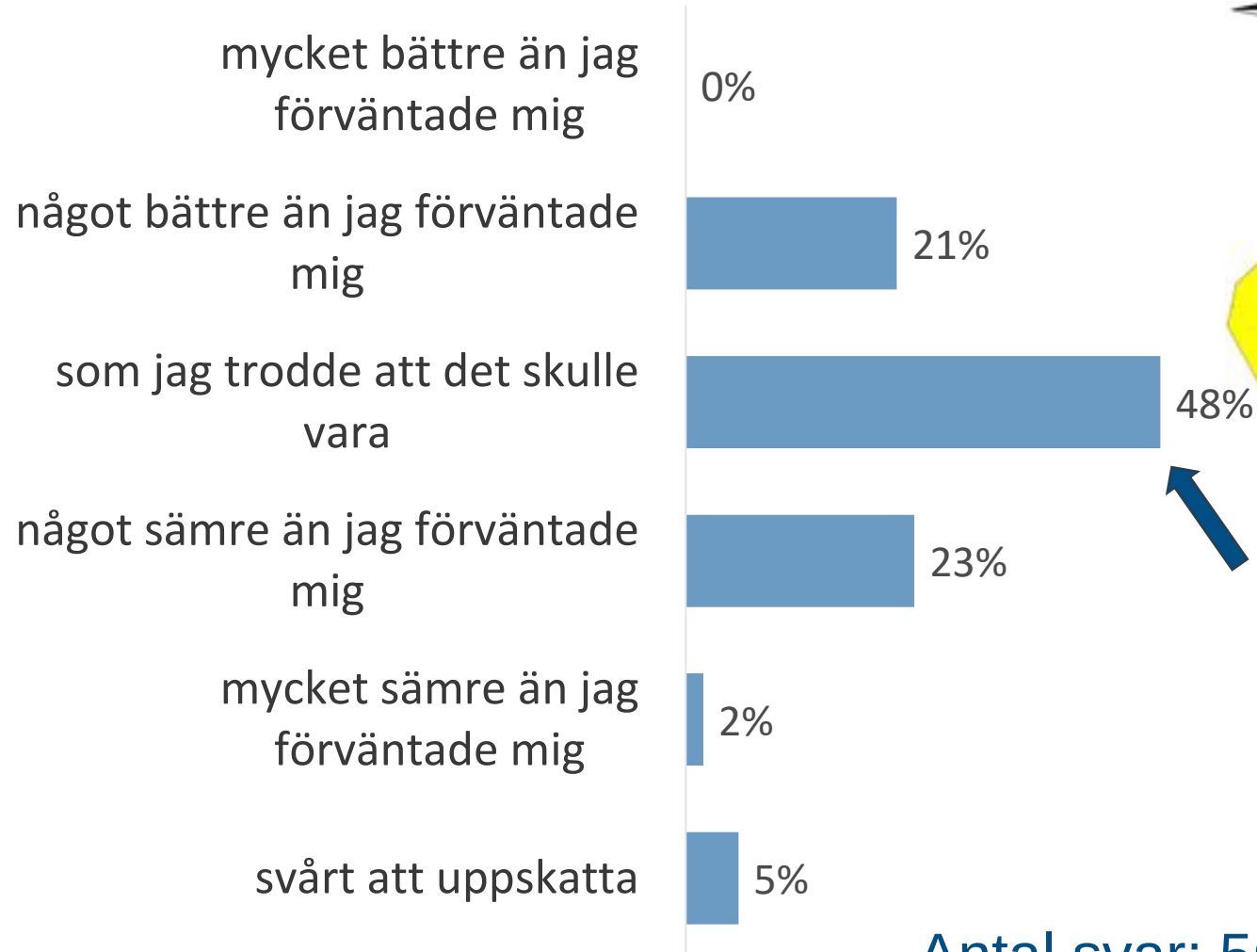

**Vattenkvalitet i
kustvatten var enligt
respondenterna oftast:**

”som jag trodde”

Hur bedömer du den ekologiska statusen som visas på kartan jämfört med din uppfattning om vattenkvaliteten? (n=56)

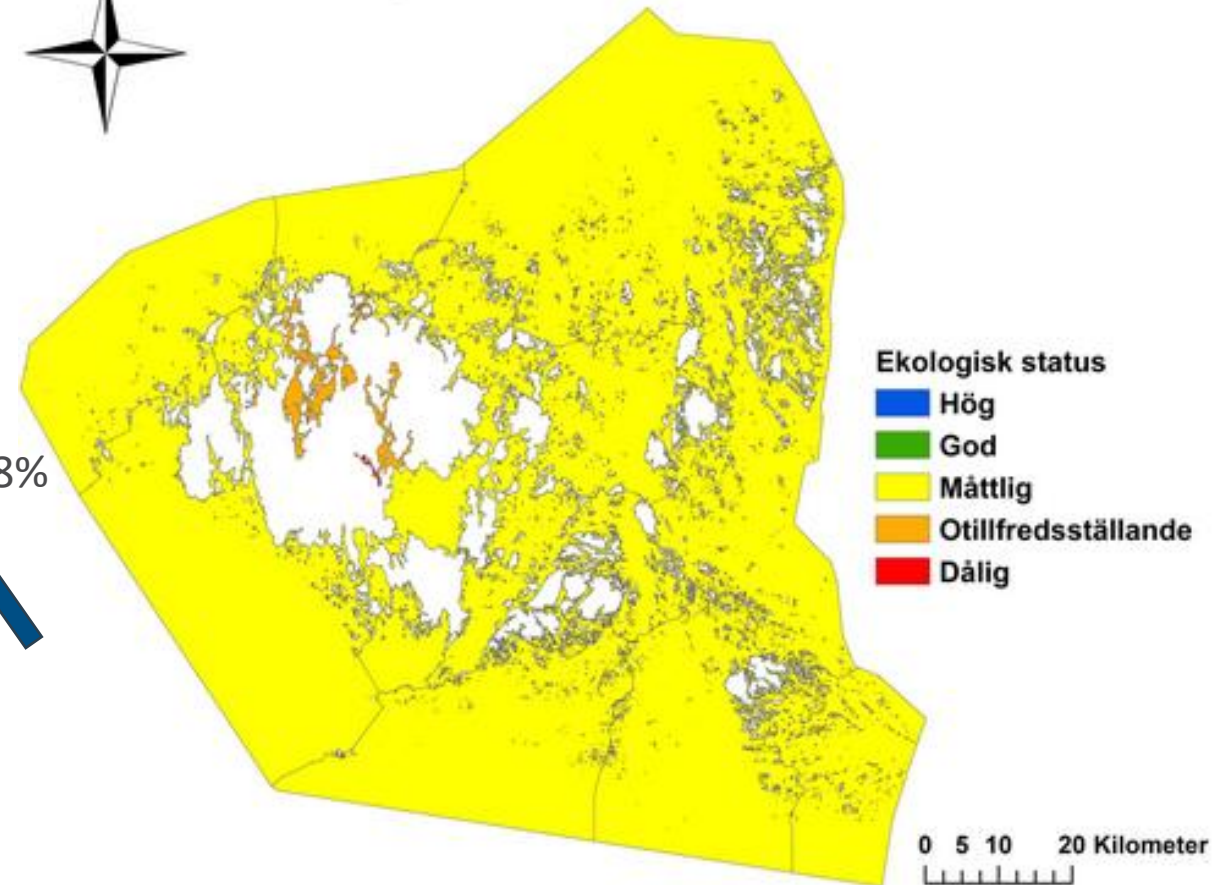
Den status som visas på kartan är...

Antal svar: 56

Ekologisk status 2012-2018

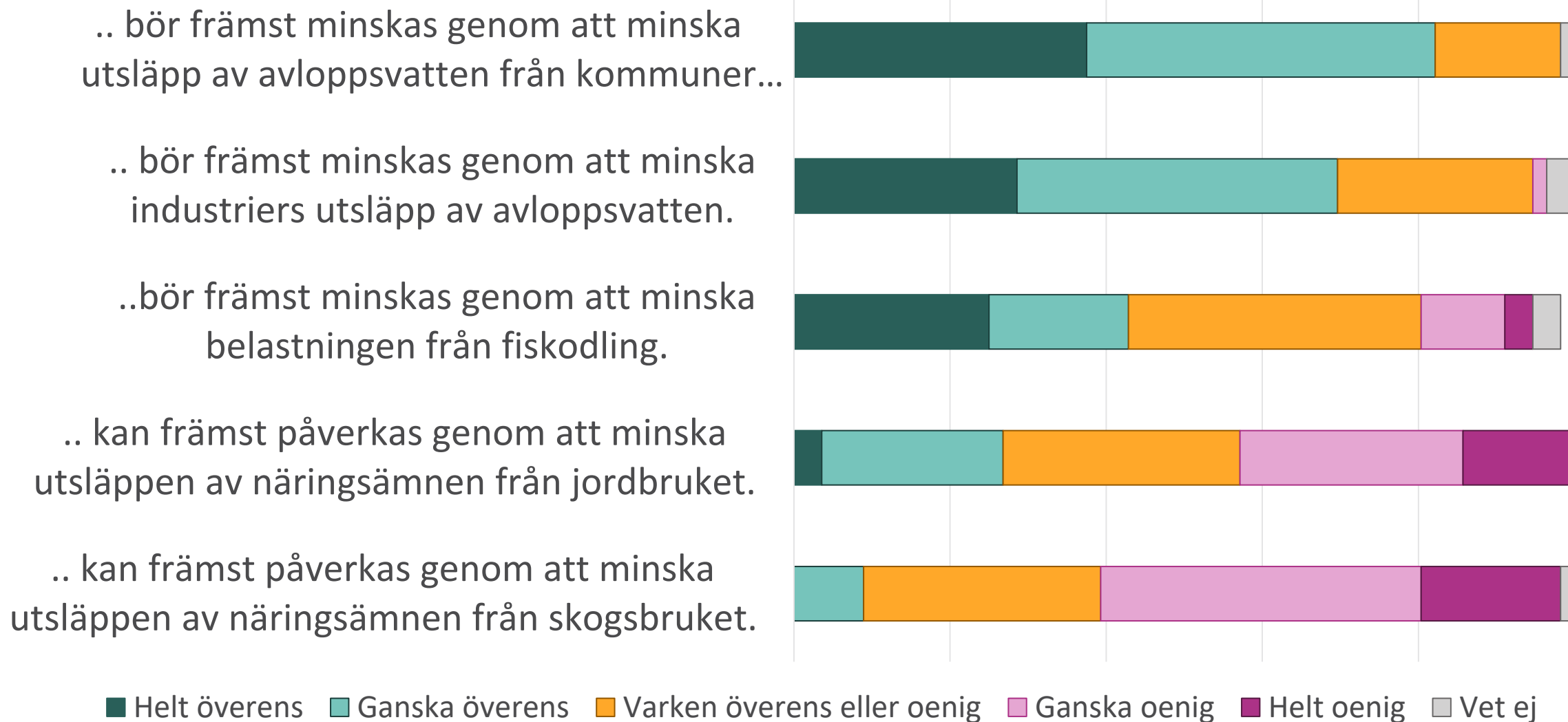

**Enligt respondenter
Östersjöns övergödning kan
främst minska genom att:**

- minska utsläpp av
avsloppsvatten från kommuner
men**
- INTE av att minska utsläppen
av näringsämnen från
skogsbruket**

Östersjöns övergödning...

0% 20% 40% 60% 80% 100%

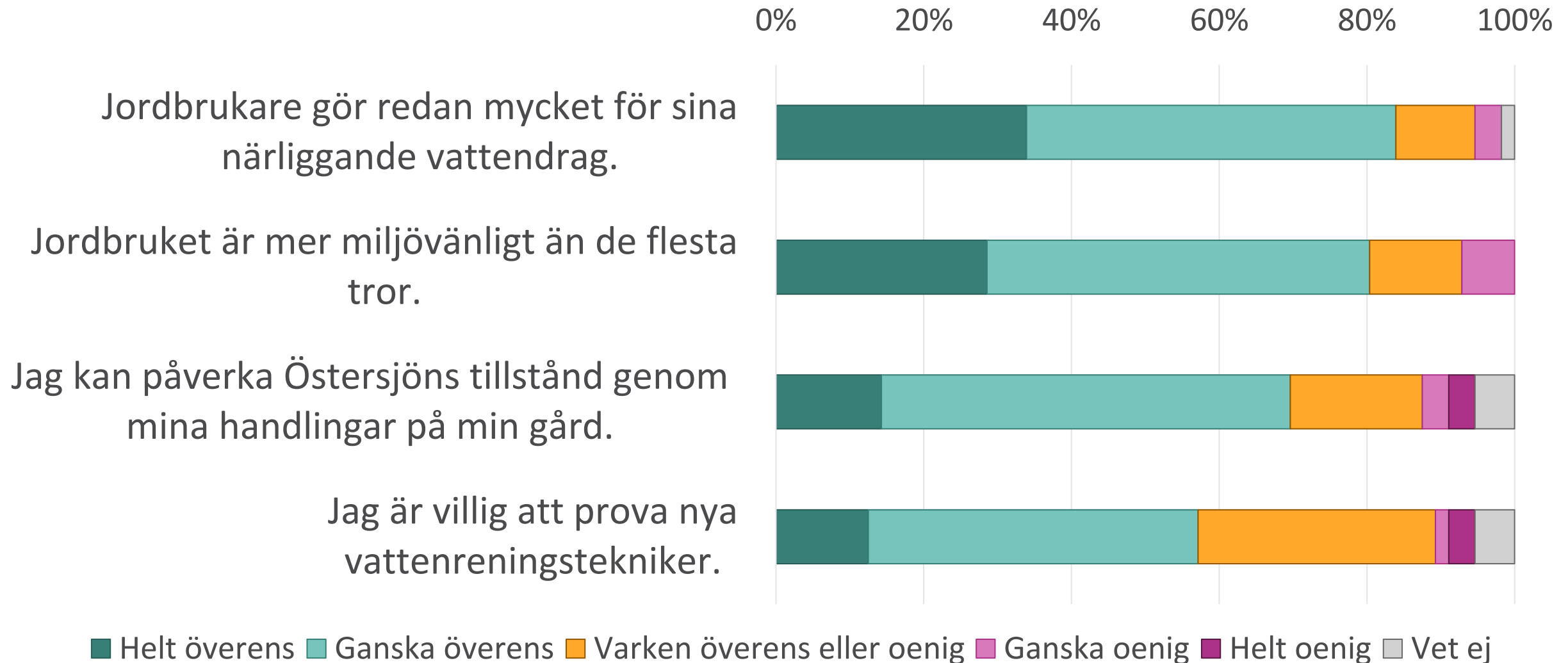
(Antal svar: 56)

Respondenter tänker att dom gör redan mycket för sina närliggande vattendrag.

Ännu endast 14% tänker (helt överens) att jag kan påverka Östersjöns tillstånd

Vad tycker du om följande synpunkter på jordbrukets roll i miljöskydd och Östersjöns tillstånd.

(Antal svar: 56)

**Majoriteten av
respondenterna fick ny
information om
gipsbehandling**

Vi informerade i enkäten om gipsbehandling som en ny metod för att förbättra vattenkvaliteten.

Vi berättade om metodens effekter och om de områden där den kan eller inte kan tillämpas.

Gipsbehandling påverkar inte skördens mängd eller markens bördighet (det höjer till exempel inte markens pH-värde). Kalciumet i gipsen är fördelaktigt för markstrukturen. Gipsbehandlingens lämplighet bör undersökas noggrant om marken har låga nivåer av magnesium eller kalium. Svavlet i gipsen är särskilt fördelaktigt för oljeväxter.

Bedöm hur mycket av informationen som var ny för dig

- En klar majoritet av respondenterna (67%) fick ny information om gipsbehandling genom enkäten.
- Endast tre respondenter visste redan allt detta

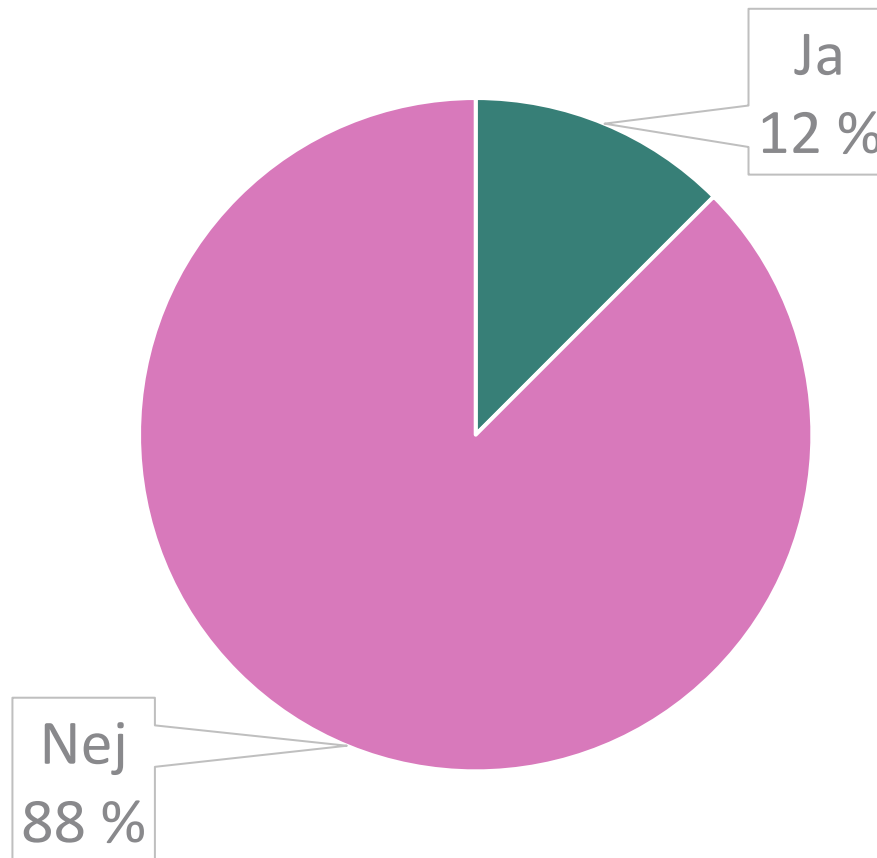
5 Bedöm hur mycket av informationen som var ny för dig i den tidigare texten. Välj bara ett alternativ. *

- ☐ Mycket ny information
- ☐ Något ny information
- ☐ Väldigt lite ny information
- ☐ Jag visste redan allt detta
- ☐ Övrigt, vad:

**Majoriteten av
respondenterna skulle vara
beredd att genomföra
gipsbehandling**

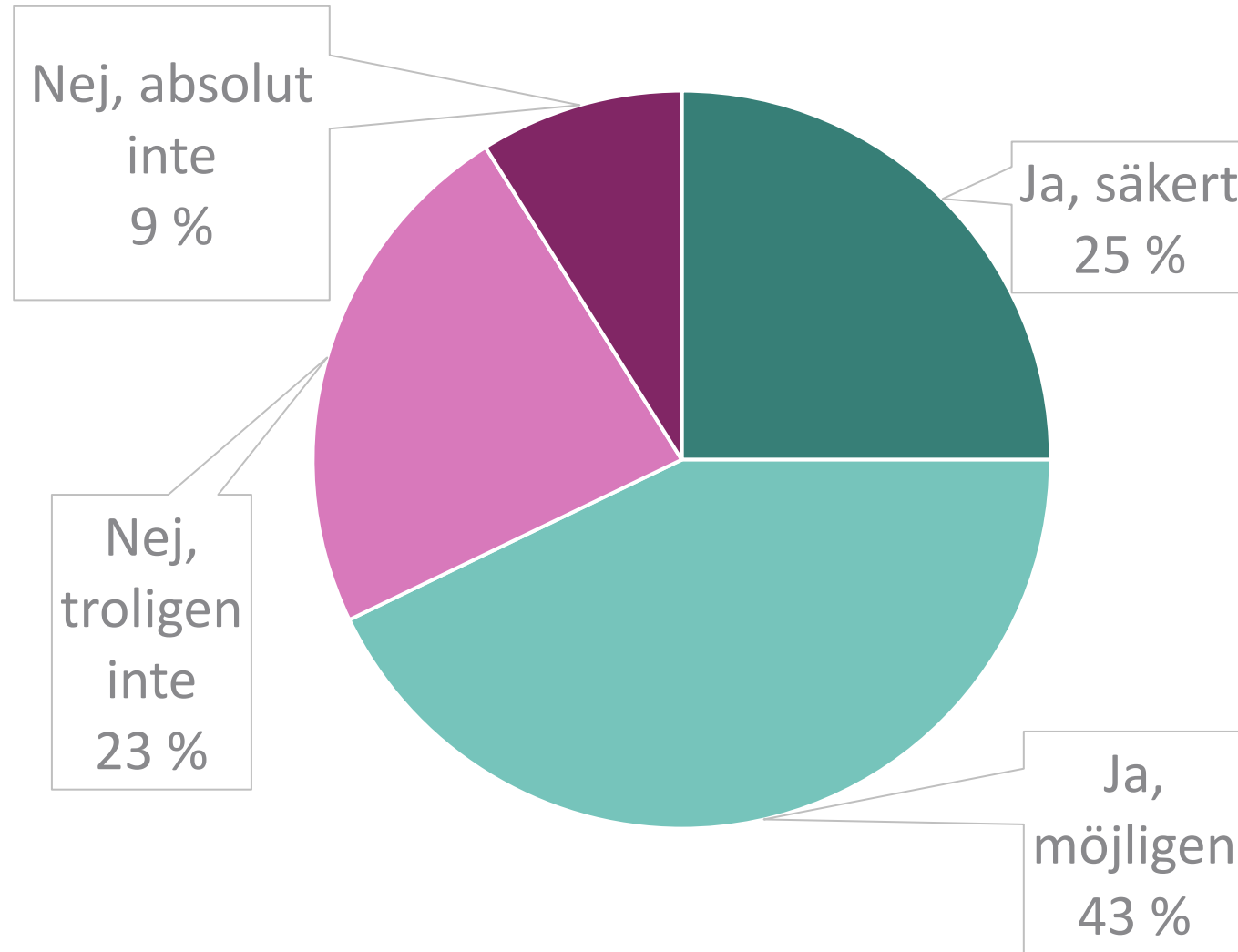
Har du genomfört eller håller du på att börja (år 2025) gipsbehandling av åkrarna?

- Totalt sex respondenter (12%) hade antingen genomfört behandlingen eller var just på väg att genomföra den

Antal svar: 56 (fråga nr 6)

Skulle du vara beredd att genomföra gispbehandling av åkarna inom de närmaste åren?

Respondenterna var oftast villiga att prova gipsbehandling.

Endast en tredjedel av respondenterna uttryckte ovilja.

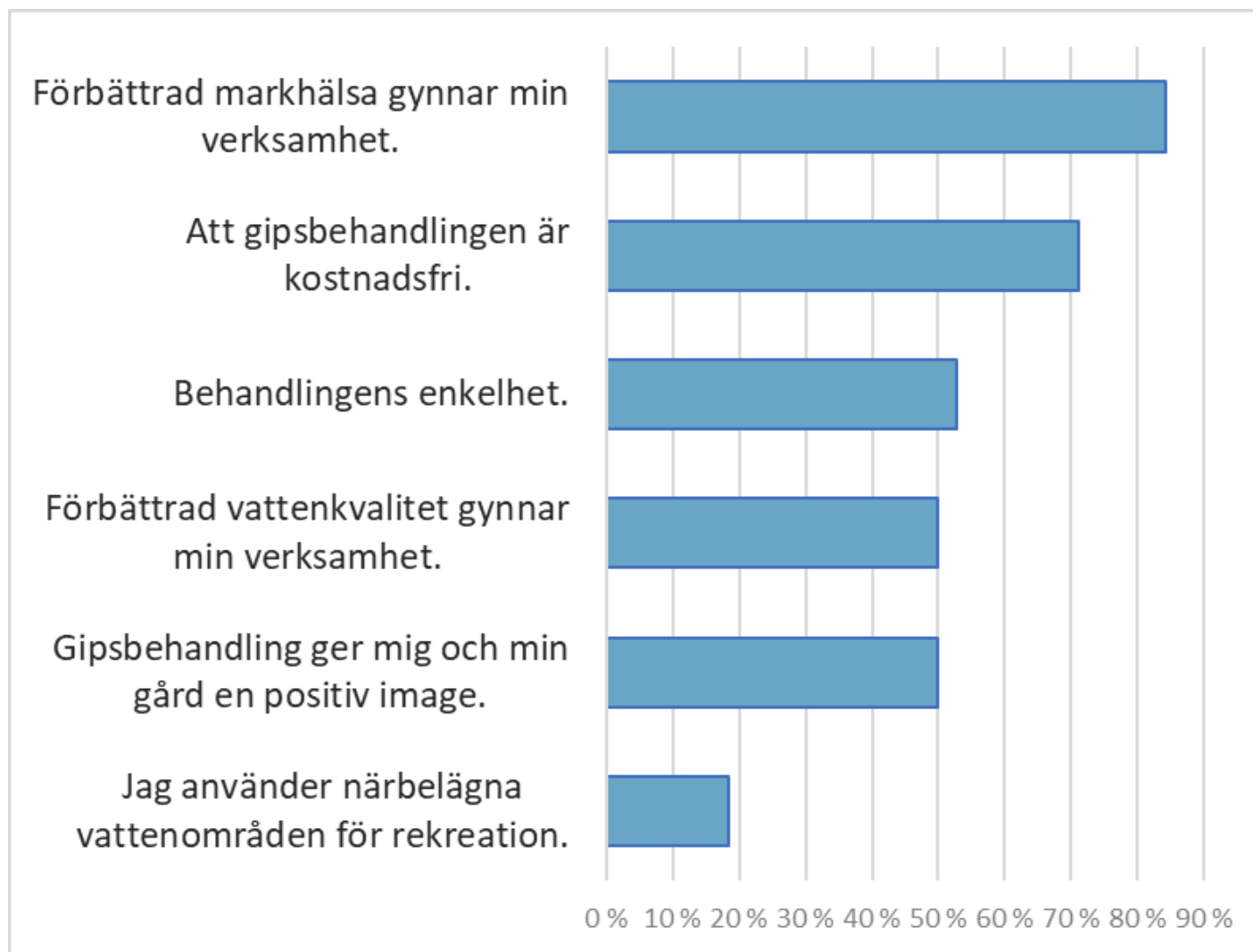
Antal svar: 56 (fråga nr 7)

Varför är du intresserad av att prova gipsbehandling?

Totalt 38 respondenter
motiverade varför de var
intresserade av att prova
gipsbehandling

De två viktigaste
motivationsfaktorerna var:

1. **Förbättrad markhälsa gynnar min verksamhet**
2. **Att behandlingen är kostnadsfri**

Antal svar: 38, Valda alternativ: 124

Vilka av följande är anledningar till att du inte är intresserad av gipsbehandling inom de närmaste åren?

(Endast för deltagare som inte är redo att genomföra gipsbehandling.)

- Fem jordbrukare: "Mina åkrar är belägna inom avrinningsområden till sjöar."
- Fem jordbrukare: "Jag behöver mer forskningsinformation om gipsbehandlingens långsiktiga effekter på marken eller om gipsbehandlingens långsiktiga effekter på skörden."

- "Bedömer nyttan av gips som begränsad inom ekologisk odling."
- "Mina åkrar bearbetas inte eftersom jag eftersträvar att gynna naturligt föryngrande ängsväxter."

- "För låga magnesium halter i jorden redan."
- "Inte passande mark"
- "Jag har inte lerjordar och vad jag har förstått skulle jag inte ha någon nytta av det på mina jordtyper"

- "Marken utarrenderad"
- "Har slutat med jordbruk. marken utarrenderad"

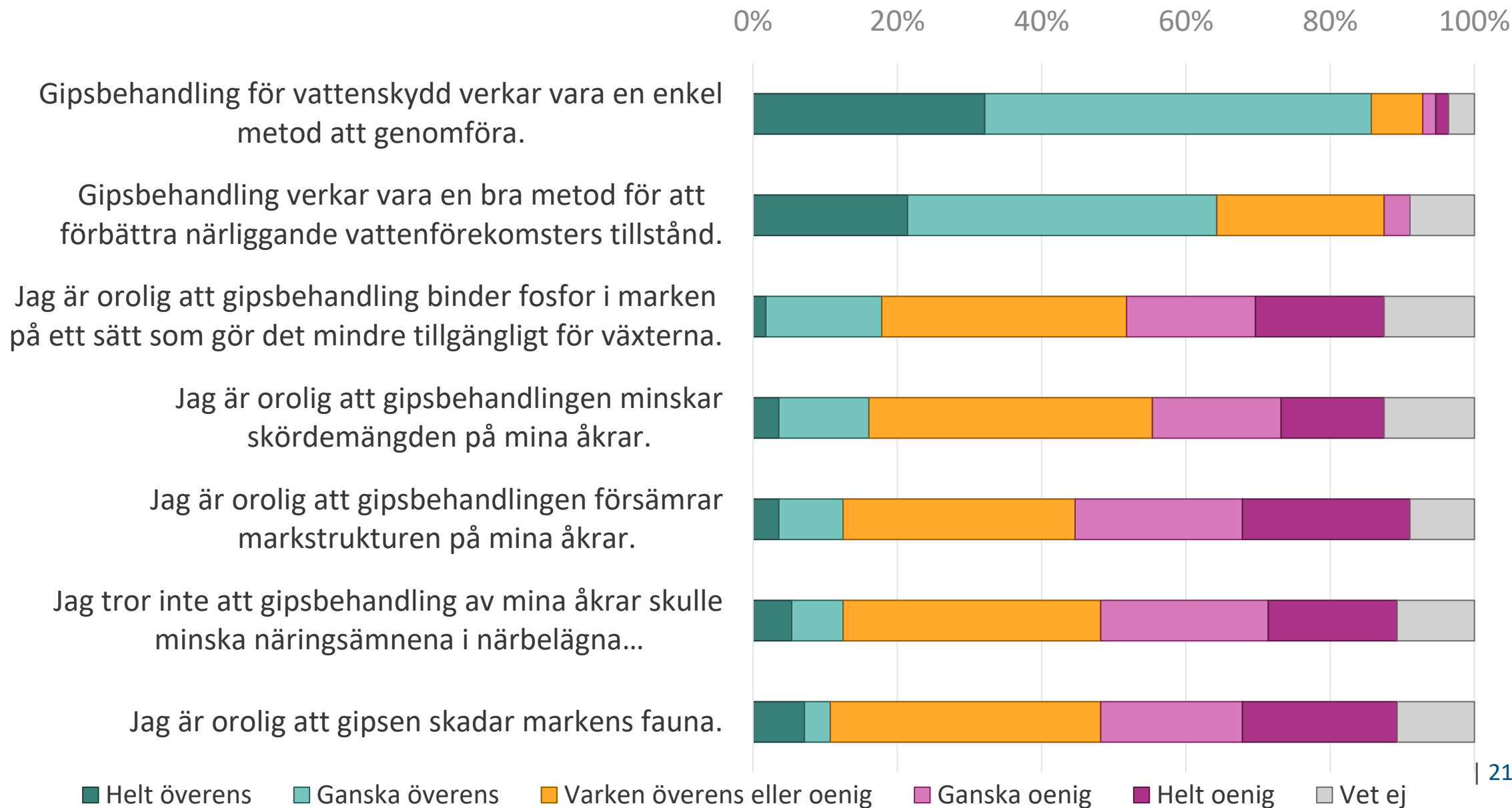
- "Fake"
- "Jag tror det är mest palleralla."

Antal svar: 18

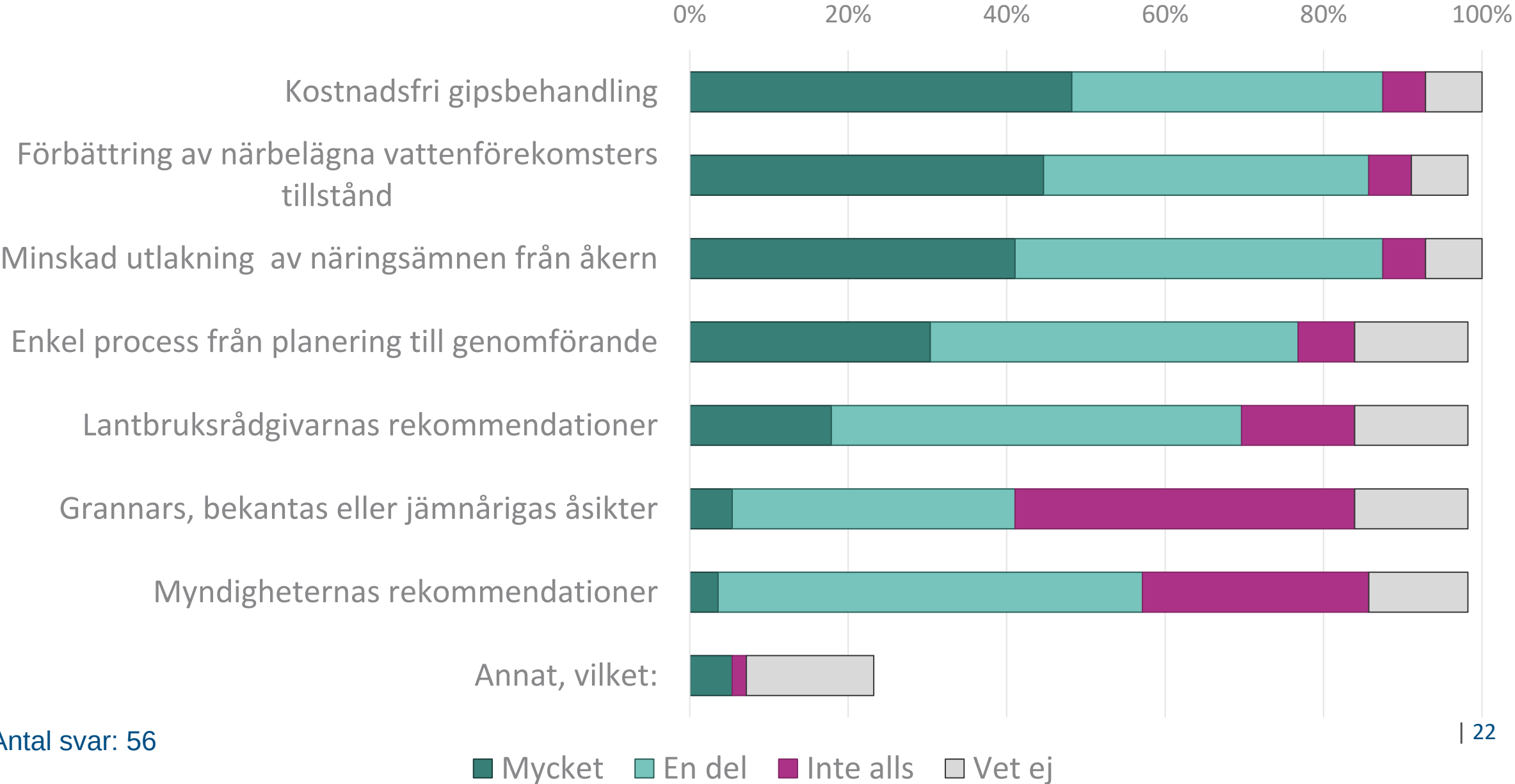

Om respondenternas inställning till gipsbehandling

Hur enig eller oenig är du med påståendena?

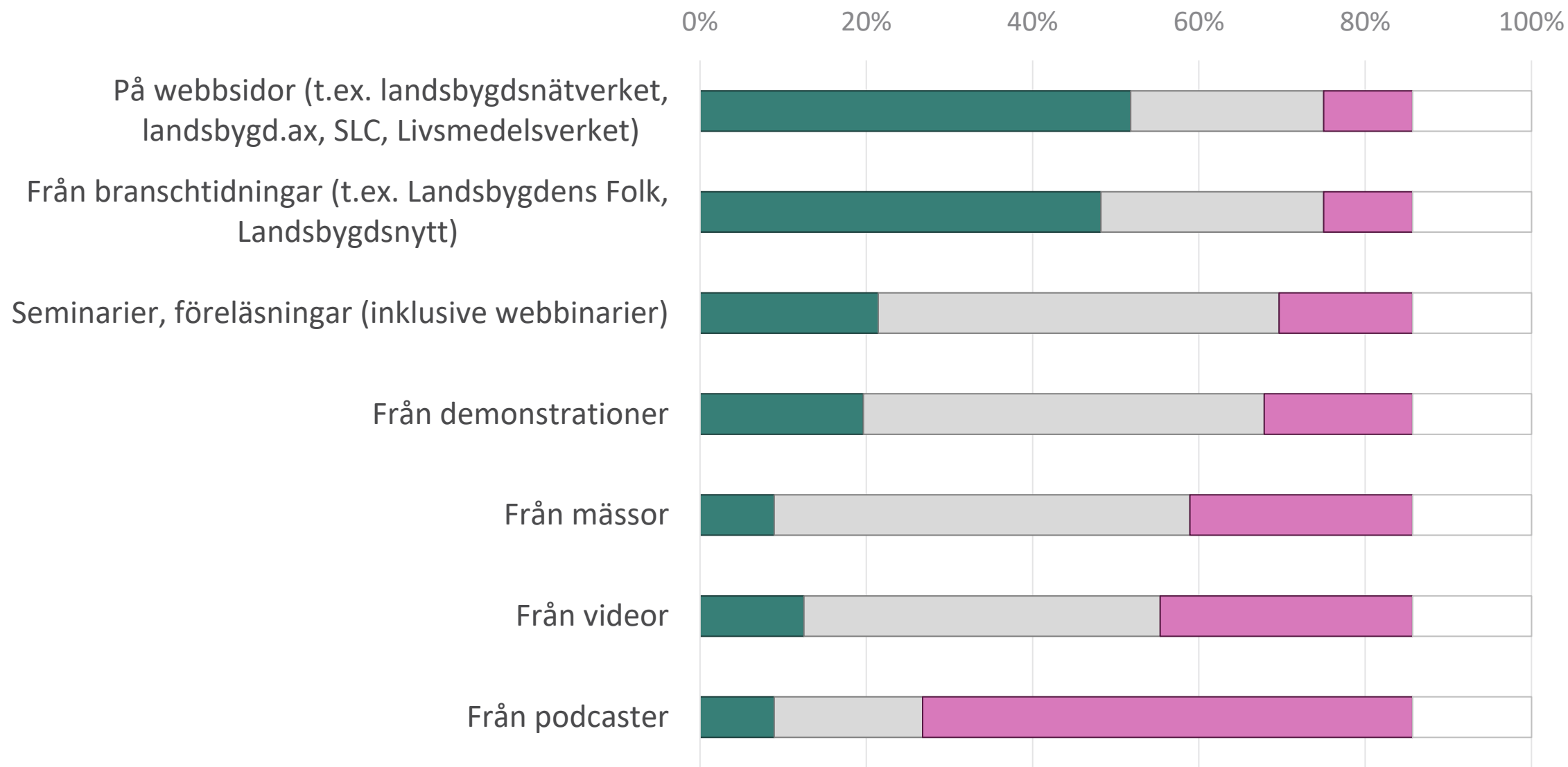
Hur mycket påverkar följande faktorer ditt intresse för gipsbehandling?

**Respondenter vill helst få
mer information om
gipsbehandling via
branschtidningar och
webbsidor**

På vilka sätt skulle du vilja få mer information om gipsbehandling av åkrarna?

Antal svar: 56

■ Viktigaste sättet ■ Inte så viktigt ■ Minst viktigt ■ Tom

**Tack för ert intresse,
och för eventuella svar på själva enkäten!**

**Om ni har några frågor eller tankar, skulle vi gärna vilja höra
dem.**

The project was financed with 2 191 633 euros from the European Regional Development Fund